

Ir-religjon ɔopolari fil-festa ta' Santa Marija

MINN ANTON SCICLUNA

Il-festa ta' Santa Marija fil-Gżejjer Maltin tagħmel parti essenziali mill-ħajja religjuža tal-poplu tagħna. Dan bir-raġun meta huma tmienja l-festa li jsiru f'Malta u Għawdex fil-15 ta' Awissu ta' kull sena biex ifakkru il-Misteru tat-Tlugh fis-Sema bir-Ruh u l-Ġisem tal-Verġni Mbierka Marija. Dawn il-festa f'għieh l-Assunta għandhom jgħinu lill-Maltin u l-Għawdxin biex jgħixu iż-żejed konvinti fuq il-principji tar-religjon ta' Kristu. Tkun hasra jekk dawn il-festa jintrabtu biss mad-drawwiet u r-religjożità popolari.

Papa Pawlu VI

Il-qima tagħna lejn l-Assunta għandna nharsu lejha kif imfissra mill-Papa Pawlu VI fl-Eżortazzjoni Appostolika 'Marialis Cultus' fejn jistqarr: "Is-Sollennità tal-15 ta' Awissu tfakkarna fit-tlugh glorjuż ta' Marija fis-sema. Hija l-festa tax-xorti, tal-milja, tal-barka, tal-kobor tar-ruh bla tebħha tagħha, u tal-figura perfetta tagħha ma' Kristu Rxoxt. Hija l-festa li tpoġgi quddiem ghajnejn il-Knisja u l-bnedmin kollha x-xbieha u l-prova ta' faraġ li għad isseħħit it-tama tagħhom ta' l-ahhar, jiġifieri li din il-glorja shiha hija wkoll ix-xorti ta' dawk kollha li Kristu għamel hutu billi ha 'ġisem u demm bħalhom' (Lhud, 2:14; ara Gal., 4:4)." Is-solennità tal-festa ta' Santa Marija għalhekk għandha turi bl-akbar grat liturġiku l-veritajiet ewlenin tal-fidi li għandhom x'jaqsmu mal-Qaddejja tal-Mulej.

Huwa importanti hafna għalina l-Maltin li nintegraw il-festa ta' Santa Marija fil-kuntest li talab minna l-Papa Pawlu VI fis-silta ta' fuq. Irridu nkunu kuragġużi biex insaffu l-festa ta' Santa Marija mir-riha ta' superstizzjoni u ninkwadrawha bis-sens Nisrani. Irid jiġi miftiehem li nkunu qed niżbaljaw jekk wieħed jahseb li għandna neliminaw għal kolloks ir-religjożità popolari. Nisiltu dak li hu tajjeb u nghaqqudu mat-twemmin tabilhaqq Nisrani. Qatt ma għandna nieħdu for granted il-fidi tagħna Nisranija bis-sahha tat-tradizzjoni, legġendi u ghajdut li jdawru l-festa tant popolari ta' Santa Marija. Huwa dmir ta' kull Nisrani Kattoliku Malti li jinkwadra din il-kultura popolari Marjana fil-libsa awtentika tal-Vanġelu. Inkunu niżbaljaw jekk nagħmlu bħalma darba għamel patri Dumnikan fil-Brazz, qata' fil-laħam il-haj ir-religjosità popolari li kienet iddawwar il-parroċċa tiegħu. Induna li żbalja bil-kbir ghax sab ruhu wahdu. Kellu bil-fors jerġa' jdaħħal xi forom ta' religjożità popolari biex seta' jibni pedamenti sodi għar-relijon Nisranija kif imfassla mill-principji tal-Vanġelu u tat-tagħlim tal-Maġisteru tal-Knisja.

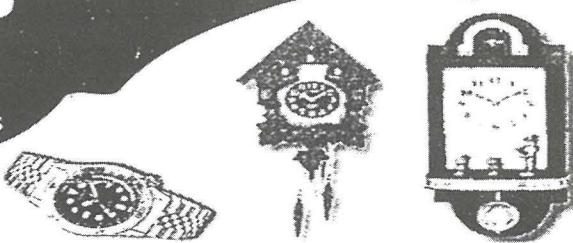
Biez jintlaħaq l-iskop tal-qima ġenwina lejn il-festa ta' Santa Marija irid jinżamm bilanċ. Fil-fatt nerġa' nikkwota mill-istess Eżortazzjoni tal-Papa Pawlu VI biex nuri kif jifhimha dwar dan il-bilanċ: "Għalkemm id-devvozzjonijiet popolari għandhom il-limitazzjonijiet tagħhom imma hadd ma jista' jīchad li minnhom ma jistax jinkiseb ħafna ġid jekk wieħed ikun kappaċi jislet l-evalwazzjoni tagħhom. Huwa veru li dawn id-devvozzjonijiet jistgħu joholqu bosta stonaturi u superstizzjoni fir-relijon Nisranija. Ta' spiss ukoll dawn id-devvozzjonijiet jibqgħu fuq livell

Għal paġna 107

EXPRESS WATCH REPAIRER

We sell clocks and watches.
Repairer of all types of clocks
especially Grand Father clocks
Repair guaranteed.

Tel: 21 417 235
Mob: 9984 0431

110, Eucharistic Congress Road, Mosta.

Minn paġna 106

ta' forom li ma jwasslux biex idahħlu lill-Insara fil-veru sens tal-komunità ekklesjali. Iżda jekk jiġu orjentati tajjeb huma tabilhaqq għonja fil-valuri tagħhom."

Jehtieg għalhekk li għandna naġġornaw il-popolarità tal-festa ta' Santa Marija fid-dawl ta' dan it-tagħlim. Biex nilħqu dan l-iskop irridu nneħħu mill-festa dak li hu oggettivament hażin bhal piki, sokor, ġlied, tħajnej, insolenz, kliem hażin, dagħa b'Alla u bl-istess Madonna, eċċ. Inneħħu minn fostna il-parrokkjaliżmu żejjed, il-mibgheda, il-kampaniliżmu, u l-politicizzazzjoni fil-jiem tal-festa popolari ta' Santa Marija. Insaffu dawn il-festi minn dak kollu li jħammr ilna wiċċna.

Kultura ġdida

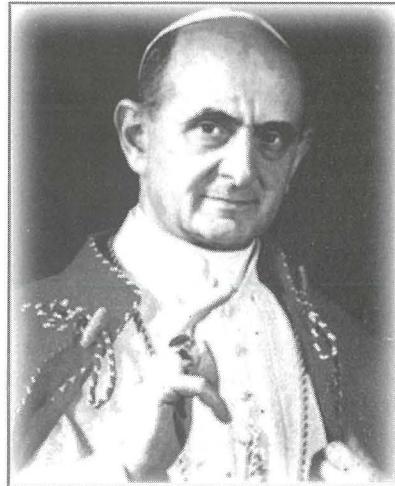
Hadd ma jista' jiċċad li l-kultura tradizzjonali u folkloristika dwar il-festa ta' Santa Marija ntgħaqnet tant ma' drawwiet il-poplu tal-Gżejjer Maltin matul medda ta' mijiet ġmielhom ta' snin li begħduhom mis-sens Nisrani, li mhix haġa hafifa li tħallek lill-poplu li jwarrabbhom. Jehtieg li wieħed jibda gradwalment jiżra' attivitajiet bil-hsieb li jrawwem kultura ġdida fejn tidħol il-festa ta' Santa Marija li hija tant mistennija b'heġġa mill-poplu Malti u Ghawdex kull nofs Awissu. Dan l-ispirtu digħi beda jinhass fxi parrocċi ta' Malta u Ghawdex iddedikati lill-Assunta permezz ta' attivitajiet pastorali, kulturali, filantropiċi u rikreattivi. F'dawn il-ġranet ta' festa tkun haġa flokha li barra l-festi liturġiċi li jsiru b'tant solennità fil-parrocċi rispettivi jiġu organizzati pageants, wirjet, kwizzis, kompetizzjonijiet, festival ta' kant, serati kulturali, eċċ, b'tema Marjana. Jien personalment kont imdahħal direttament fejn ġew organizzati attivitajiet ta' din ix-xorta bhala preparazzjoni ghall-festa ta' Santa Marija fil-Katidral tar-Rabat Ghawdex. Nista' ngħid b'wiċċi minn quddiem li halley impressjoni tajba u l-attendenza ždiedet minn sena għall-ohra. L-impatt li halley qatt ma stennejtu.

Biex iżjed jintlaħaq l-iskop ta' dawn il-ġranet festivi ta' din il-festa ewlenija li tiġib eluf kbar ta' Maltin u Ghawdin fi tmien parrocċi għandu jsir sforz qawwi biex tingħata spinta l-promozjoni umana. B'dan il-hsieb għandhom jiġu organizzati parties għat-tfal bi bżonnijiet speċjali u lill-anzjani, kampanja ta' ġenerosità mat-tfal ta' istituti tad-djoċesi, harġiet bi skop edukattiv, heġġa biex parruccani jaġħtu d-demm fil-Bank tad-demm u inizjattivi oħra simili. B'dawn l-attivitajiet il-poplu gradwalment jifhem li l-festi ta' Santa Marija jiġu biex jgħinu l-parruccani ta' l-irħula ispettivi jsaħħu l-formazzjoni Nisranija kif wieħed jistenna meta tigħi organizzata l-festa.

Għeluq

Wieħed għandu jammetti li l-prudenza għandha l-parti tagħha biex dawn l-attivitajiet ma joholqu qasmet bla bżonn. Il-kleru ta' kull parrocċċa għandu jimxi id fid ma' l-organizzaturi lajci. Żgur li Santa Marija iżjed tixtieq rispett lejn il-Knisja mill-bukketti ta' fjuri l-ġmiel tagħhom quddiem ix-xbieha tagħha. Santa Marija tixtieqna niddefendu d-drittijiet tal-Knisja bhala effett tal-Knisja. Ma tridniex imsakkin fis-sagristija iż-żda devoti awtentici tagħha u suddi leali tal-Knisja Mqaddsa dejjem u kullimkien. Dan ikun l-isbah rigal li nistgħu qatt noffru lil Santa Marija f'hajjitna. Fl-ahħar u fuq kollex nikkwota dak li kiteb artikolista f'għurnal lokali fejn stqarr li, "irridu noqogħdu attenti li l-manifestazzjonijiet tar-religjosità popolari bhalma huma l-purċiżjoniet tal-Ġimħa l-Kbira għandna nibqgħu nibżgħu għalihom." Għaliha dawn il-purċiżjoniet huma popolari fil-Gżejjer Maltin daqs il-festi ta' Santa Marija. Kompli stqarr dan l-artikolista li, "filwaqt li nkabbru l-aspett artistiku u folkloristiku tagħhom irridu naraw x'jista' jsir biex tassew isiru aktar manifestazzjonijiet esterni tat-twemmin."

Tajjeb ukoll li nikkwota x'qal il-Papa Pawlu VI nhar Santa Marija ta' l-1964, "Illum qegħdin niċċelebraw festa kbira ta' ferh għalina: dik ta' Santa Marija. Hija turina kif għandna nghixu biex nilħqu l-quċċata ta' glorja li lahqet Hi. Il-Madonna mis-Sema tifrex dirghajha biex tħinna u tagħmlilna kurägg. Għalhekk mal-ferħ (religjosità popolari) inhossu wkoll tama kbira, it-tama li nghixu sewwa f'din il-hajja biex niksbu l-hajja ta' dejjem."

Papa Pawlu VI